

SORU-1: Doğa Endüstri İşletmesinde Şubat 2024 döneminin Direkt İlk Madde ve Malzeme (Hammadde) Maliyeti 6.000.000 TL, Direkt İşçilik 2.750.000 TL, Genel Üretim Giderleri 3.250.000 TL'dir. Bu dönemde Dönembaşı Yarımamul Stok 600.000 TL, Dönemsonu Yarımamul Stok 800.000 TL, Dönembaşı Mamul Stokları 1.200.000 TL, Dönemsonu Mamul Stokları 2.000.000 TL'dir. İşletme bu dönemde 13.500.000 TL kedili satış yapmıştır. (KDV ihmal edilecektir.) İşlemlerin Gider Yansıtma, Yarımamul Üretim, Mamul, Satış gelir ve Satılan Mamul Maliyeti kayıtlarını yapınız.

Cevap -1:

SATIŞLARIN MALİYETİ TABLOSU	
A-DİREKT İLK MADDE VE MALZEME GİDERİ	6.000.000.- ₺
B-DİREKT İŞÇİLİK GİDERİ	2.750.000.- ₺
C-GENEL ÜRETİM GİDERİ	3.250.000.- ₺
TOPLAM ÜRETİM MALİYETİ (151 YARI MAMULLER - ÜRETİM)	12.000.000.- ₺
D-YARI MAMUL KULLANIMI	(200.000.- ₺)
Dönem başı yarı mamul 600.000	
(-) Dönem sonu yarı mamul (800.000)	
ÜRETİM MAMUL MALİYETİ (152 MAMULLER)	11.800.000.- ₺
E-MAMUL STOK DEĞİŞİMİ	(800.000.- ₺)
Dönem başı mamul 1.200.000	
(-) Dönem sonu mamul (2.000.000)	
SATILAN MAMUL MALİYETİ (620 SATILAN MAMUL MALİYETİ)	11.000.000.- ₺

Mad. No	AÇIKLAMA	BORÇ	ALACAK
	151 YARI MAMULLER - ÜRETİM HS.	12.000.000	
	711 DİREKT İLK MAD.VE MALZEME GİDERLERİ YANSITMA HS.		6.000.000
	721 DİREKT İŞÇİLİK GİDERLERİ YANSITMA HS.		2.750.000
	731 GENEL ÜRETİM GİDERLERİ YANSITMA HS.		3.250.000
	Üretim ve giderlerinin yansıtılması		
	_____ / _____		
	152 MAMULLER HS.	11.800.000	
	151 YARI MAMULLER - ÜRETİM HS.		11.800.000
	Tamamlanan mamul kaydı		
	_____ / _____		
	120 ALICILAR HS.	13.500.000	
	600 YURT İÇİ SATIŞLAR HS.		13.500.000
	Satış kaydı		

	620 SATILAN MAMUL MALİYETİ HS.	11.000.000	
	152 MAMULLER HS.		11.000.000
	Satılan mamul maliyet kaydı		

SORU-2: OBA Endüstri İşletmesinde ele alınan dönemde üretimde yapılan ortak gider 374.000 TL dir. Üretilen ortak mamuller H,L,N,A,R üretim miktarları sırasıyla ; 20.000 br, 15.000 br, 13.000 br, 12.000 br , 10.000 br. ; katsayılar sırasıyla 1,2,3,4,5 olup ortak mamullerin maliyetini katsayıları kullanarak hesaplayınız.

Cevap -2:

ÜRÜNLER	MİKTAR x KATSAYI = KATSAYILI EŞDEĞER MİKTAR	ORTAK GİDER PAYLARI
H	20.000 x 1 = 20.000 X 2	= 40.000.-₺
L	15.000 x 2 = 30.000 X 2	= 60.000.-₺
N	13.000 x 3 = 39.000 X 2	= 78.000.-₺
A	12.000 x 4 = 48.000 X 2	= 96.000.-₺
R	10.000 x 5 = 50.000 X 2	= 100.000.-₺
Toplam	187.000	374.000.-₺

Ortak Gider Dağıtım

$374.000 ₺ / 187.000 = 2 ₺$.

SORU-3: II. dağıtım ve III. dağıtım neden yapılır? Yanıtlayınız.

Cevap -3:

İkinci dağıtımda, hizmet ve yardımcı üretim gider yerlerindeki endirekt maliyetler esas üretim gider yerlerine dağıtılır. **Üçüncü dağıtımda**, esas üretim gider yerlerindeki endirekt maliyetler uygun yükleme oranlarıyla mamullere yüklenir.

SORU-4: Standart maliyet sistemini uygulayan ADA Üretim İşletmesi'nde üretim döneminde üretilen mamul sayısı 1.000 birim olup mamul üretimine ilişkin standart ve fiili veriler aşağıdaki gibidir:

Standart Üretim Verileri	
Standart Süre	0,5 saat/birim
Standart Saat Ücreti	900 ₺/saat
Fiili Üretim Giderleri	
Tüketilen Toplam Süre	750 Saat
Direkt İşçilik Giderleri	750.000 ₺

İşletmede üretim planlamadan farklı olarak direkt işçilik ücret sapması (farkı) süre sapması (farkı) ve toplam işçilik sapması kaç ₺'dir?

Cevap -4:

DİREKT İŞÇİLİK GİDERLERİ SAPMASI

Standart Süre=0,5 saat/brX1.000br	500.-Saat
Standart Ücret	900.-TL/saat
Fili süre	750 saat
Fili Ücret =750.000 TL/750saat	1.000.-TL/saat

Süre Farkı=	(Fili Süre-Standart Süre) X Standart Ücret
Süre Farkı=	(750 saat-500 saat) X 900 TL/saat
Süre Farkı=	+225.000 (OLUMSUZ)

Ücret Farkı=	(Fili Ücret-Standart Ücret) X Fili Süre
Ücret Farkı=	(1.000 TL/saat-900 TL/saat) X 750saat
Ücret Farkı=	+75.000 (OLUMSUZ)

TOPLAM DİĞ FARKI= +225.000+75.000=+300.000TL(olumsuz)

SORU-5: DOSTLAR Endüstri İşletmesinde Ocak 2024 ayında 1.750 adet D, 1.700 adet S, 1.650 adet T mamulü üretilmiştir. Direkt İlk Madde Malzeme ve Direkt işçilik giderleri ve direkt işçilik saatleri mamuller bazında tutarları şöyledir:

	D	S	T
Direkt ilk madde ve malzeme giderleri	870.000 TL	750.000 TL	910.000 TL
Direkt işçilik giderleri	530.000 TL	470.000 TL	490.000 TL
Direkt işçilik saatleri	35.000DİS	25.000DİS	27.000DİS

İşletmede Ocak 2024 ayı genel üretim giderleri 1.020.000 TL'dir. Genel üretim giderleri mamullere üretim miktarları bazında dağıtılacaktır. Mamul bazında genel üretim giderlerini hesaplayarak mamullerin birim maliyetini hesaplayınız.

Cevap -5:

Genel Üretim Gideri Yükleme Katsayısı

$$1.020.000 \text{ TL} / (1.750 \text{ Br} + 1.700 \text{ Br} + 1.650 \text{ Br}) = 200 \text{ TL/Br}$$

	D	S	T
D.İ.M.M	870.000	750.000	910.000
D. İşçilik	530.000	470.000	490.000
GÜG	(200x1.750 Br) 350.000	(200x1.700 Br) 340.000	(200x1.650 Br) 330.000
Toplam Ml.	1.750.000 TL	1.560.000 TL	1.730.000 TL
Birim Maliyet	1.750.000/1.750 Br	1.560.000/1.700 Br	1.730.000/1.650 Br
	= 1.000 TL/Br	= 917,65 TL/Br	= 1.048,48 TL/Br

SORU-6: Yıllık üretim kapasitesi 2.000 Adet mamul olan bir işletme, 2024 yılında 1.000 adet mamul üretmiştir. 2024 yılı üretim giderleri Direkt İlk Madde ve Malzeme Giderleri 200.000 TL, Direkt İşçilik Giderleri 100.000 TL, Değişken Genel Üretim Giderleri 60.000 TL, Sabit Genel Üretim Giderleri 90.000 TL olarak gerçekleşmiştir.

Bu bilgilere göre işlemleri açıkça göstererek; işletmenin ilgili dönemine ait; "Normal maliyet yöntemine" göre birim üretim maliyetini hesaplayınız.

Cevap -6:

NORMAL MALİYET = Direkt İlk Madde Malzeme Giderleri + Direkt İşçilik Giderleri + Değişken Genel Üretim Giderleri + (Sabit Genel Üretim Giderleri x Üretim Kapasite Oranı)

Üretim Kapasite Oranı = Üretim Miktarı / Üretim Kapasitesi

$$\text{Üretim Kapasite Oranı} = 1.000 \text{ br.} / 2.000 \text{ br.} = 0,50 = \% 50$$

Direkt İlk Madde Malzeme Giderleri 200.000 TL

Direkt İşçilik Giderleri 100.000 TL

Değişken GÜG 60.000 TL

Sabit GÜG (90.000x0.50)= 45.000 TL

Toplam Üretim Maliyeti 405.000 TL

Birim Maliyet = 405.000 TL / 1.000 adet = **405 TL/ adet**

SORU-7: Bir fabrikada H ve L esas üretim yerleri ile P ve R yardımcı üretim ve hizmet gider yerleri bulunmaktadır. Bu fabrikanın Ocak 2024 gider dağıtım tablosunun birinci dağıtım toplamı sırasıyla H üretici gider yerinde 2.850.000 TL, L üretici gider yerinde 2.570.000 TL, P yardımcı gider yerinde 200.000 TL, R yardımcı gider yerinde 470.000 TL'dir. P'den diğer gider yerleri sırasıyla %40, %50, %10 oranlarında yararlanmaktadır. R'den diğer gider yerleri sırasıyla %40, %40, %20 oranlarında yararlanmaktadır. İşletmede 2. Dağıtım Matematiksel Dağıtım Yöntemi' ne yapınız ve Genel Üretim Giderleri Dağıtım Tablosu' nu düzenleyiniz.

Cevap -7: Matematiksel Dağıtım

$$P = 200.000 + \%20R$$

$$R = 470.000 + \%10P$$

$$P = 200.000 + \%20(470.000 + \%10P)$$

$$P = 200.000 + 94.000 + 0,02P$$

$$-0,02P = 294.000$$

$$0,98P = \frac{294.000}{0,98}$$

$$0,98 \quad 0,98$$

$$P = 300.000$$

Bulduğumuz P değerini R denkleminde yerine koyalım;

$$R = 470.000 + \%10P$$

$$R = 470.000 + \%10(300.000)$$

$$R = 500.000$$

Giderlerin Dağıtımı**P Giderinin Dağıtımı (300.000)**

$$A : \% 40 \times 300.000 = 120.000 \text{ TL}$$

$$B : \% 50 \times 300.000 = 150.000 \text{ TL}$$

$$R : \% 10 \times 300.000 = 30.000 \text{ TL}$$

$$300.000 \text{ TL}$$

R Giderinin Dağıtımı (500.000)

$$A : \% 40 \times 500.000 = 200.000 \text{ TL}$$

$$B : \% 40 \times 500.000 = 200.000 \text{ TL}$$

$$P : \% 20 \times 500.000 = 100.000 \text{ TL}$$

$$500.000 \text{ TL}$$

Gider Dağıtım Tablosu

	H	L	P	R	TOPLAM
I.DAĞITIM TOPLAMI	2.850.000	2.570.000	200.000	470.000	6.090.000
P'den yararlanma	120.000	150.000	(300.000)	30.000	
R'den yararlanma	200.000	200.000	100.000	(500.000)	
II.DAĞITIM TOPLAMI	3.170.000	2.920.000	0	0	6.090.000

SORU 8: Bir üretim işletmesi, ilk giren ilk çıkar yöntemi ile evre maliyet sistemini kullanmaktadır. İlgili döneme ait bilgiler aşağıdaki gibidir:

Dönem Sonu Yarı Mamul 3.000 birim, Dönem Başı Yarı Mamul 2.000 birim, Üretime Başlanan 10.000 birim, Üretimi Tamamlanan 9.000 birimdir.

Tamamlanma Dereceleri	Direkt İlk Madde ve Malzeme	Şekillendirme
Dönem Başı Yarı Mamul	%20	%30
Dönem Sonu Yarı Mamul	%80	%70

Bu işletmenin eşdeğer birimler tablosunu düzenleyerek toplam eşdeğer birim sayısını ve dönemin eşdeğer birim sayısını hesaplayınız?

Cevap -8: İlk Giren İlk Çıkar Yönteminde Eşdeğer Ürün Miktarı;

	DİMMG	ŞEKİLLENDİRME
Tamamlanan	9.000 birim	9.000 birim
Dönem sonu yarı mamul(3.000br)	(3.000 x%80) 2.400 birim	(3.000 x%70) 2.100 birim
Toplam Eşdeğer Ürün Miktarı	11.400 birim	11.100 birim
Dönem Başı yarı mamul(2.000br)	(2.000 x%20) (400 birim)	(2.000 x%30) (600 birim)
Dönemin Eşdeğer Ürün Miktarı	11.000 birim	10.500 birim